

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Még egyszer — utoljára!

Számtalanszor megfogadtuk már, hogy a saját bajainkat hosszabban fölpanaszolni nem fogjuk, mert tapasztaltuk, hogy valahányszor ezt még eddig tettük, hangunk kiáltó szó volt a pusztában s az eredmény majdnem a semminél is kevesebb.

Most egy új évnegyed végén régi szokásunkhoz hiven újból fölütöttük nyilvántartási könyveinket s szorgos vizsgálat alá vettük az azokba foglaltakat s nem csekély megdöbbenéssel tapasztaltuk, hogy a múlt év végéig 357 olvasónknál nem kevesebb, — mint 734 forint kint levő követelésünk van. Vannak ezek között olyanok is, kik már pár éven keresztül mit sem fizettek, de azért a lapot

folyton elfogadták, sőt még ők maguk kérték annak folytatólagos küldését; akadnak olyanok is, kik ilyen hosszú idő után a lap további küldését beszüntették s a hátralékos összegnek az elmúlt újévkor való megküldését ígérték, de hát az ígéret csak ígéret maradt, a lapot ugyan nem küldjük tovább, de bizony a jól kiérdemelt követelésünk kárba ment. A legnagyobb része azonban a hátralékosoknak azokból kerül ki, a kik egyébként rendes fizetők voltak s ezeknél készek vagyunk a késedelmet nem rosszakaratnak, hanem inkább a feledékenységnek, némely helyen talán a múlt évi inséges termésnek, a mostani drágaságnak fölróni.

Ha már most ehez hozzászámítjuk a folyó

TÁRCZA.

És mégis mozog a föld!

Felolvasta a „Szászsebesi Magyar Iparos-kör” estélyén
Podhradszky Emil.

A régi középkor vakbuzgó vagy buzgó vak, vagy nem is tudom milyen világában egy híres tudós más dolog híján — mert mint jól tudjuk, a tudósok ritkán csinálnak valami okos dolgot — arra adta a fejét, hogy ennek a hitetlen ostoba világnak a föld mozgását be bizonyítsa s a dolga annyira sikerült neki, hogy már csak paraszt hajszál választotta el attól, hogy a római laczikonyhán karmonádlit nem sütöttek a háta gerinczéből s ez a paraszt hajszál az az eskü volt, a melylyel minden ismert és ismeretlen szentekre meg esküdött, hogy a föld mozgásáról hirdetett tana nem egyéb ostobaságnál és hogy a föld olyan feszesen áll, mint a peczek. Az esküt letette ugyan, mert utóvégre a megsülés nem lehet valami kellemes állapot, mikor

az ember a szakácsné körül is csak addig szeret settenkedni, a míg nagyon nem tüzel a sparherd, de legalább lelkiismeretének a megnyugtatóására amugy csöndesen, magában mondta azokat a világhírre vergődött szavakat: „És mégis mozog a föld!”

És ennek a haszontalan mondanak a révén még ma is, halála után ötszáz évvel ismeri és magasztalja őt az egész világ. Én jó Uram Istenem, mennyiszor mondtam én már ennél okosabb dolgokat s még sem akar a vendéglősön, szabón és suszteren kívül senki más ismerni és még ezek is többször átkoznak, mint dicsőítenek. Hja, hiába, a dicsőség utja tövises és a mennyországba vezető ut nem flaszterozott, hanem göröngyös, vagy ha flaszterozva van is, akkor kövezését Szászsebes városára bízták.

„És mégis mozog a föld!”

Uramfia, hiszen az ökör farka is mozog és még sem esik ki, hát minek csinálnak ebből olyan nagy hühót? — De hát a világ a mondást egyszer szájára vette s nem lehet azt egyszerűen sutba dobni, hiszen

évnegyed rendes kiadásait, közel 500 forintot, nyilvánvaló, hogy a hiány mintegy 1200 frtra rug, tehát oly összegre, mely szinte egy kis vagyont képvisel. Ezeket a kiadásokat részben terhes kölcsönök fölvételével, részben pedig ama lelkes hiveink segítségével birtuk csak fődözni, kik előfizetéseiket huzamosb időre már előre befizették, de mi lesz azután, ha ezek a források is kiapadnak? mert hiszen ezek sem olyanok, mint a szárepti özvegy asszony olajos korsója, melyből az olaj — hála Ihes próféta áldásának — sohasem fogyott ki. Nagyon természetes, hogy a dolognak a vége az lesz, a mi a hosszas betegségnek szokott lenni: a csön-des kimulás.

Nagy és sok nehézséggel kellett megküzdennünk, míg sikerült a dolgot oda vinnünk, hogy a tisztas erdészeti altisztí személyzet érdekeit szolgáló lapunkat életre kelthessük, még többet, hogy annak megjelenési idejét kibővíthessük, de nem sajnáltuk mindezeket annak tudatában, hogy olyan eszméket és olyan emberek érdekeit szolgáljuk ezáltal, melyek és akik arra minden tekintetben érdemesek. A szocziálista munkások munkabér fölemelést és napi 8 órai munkaidőt követelnek maguknak, míg lapunk szerkesztője ugyszólván minden anyagi előny nélkül 18 órát is dolgozik naponkint s teszi tönkre egészségét és rövidíti életét, melyre pedig csa-

ládjának még hosszú időn át szüksége van.

Lapunk titkos és nyílt ellenségei eleve megmondták volt, hogy vállalkozásunk eredménye ez lesz s hogy a hirtelen fellobbant lelkesedés nem egyéb gyöngé szalmalángnál, mely mihamarább ki fog aludni s hogy több lesz majd az üres szó, mint a cselekedet, de mi igaz lelkesedésünkben nem akartunk hitelt adni szerintünk gonosz czélzásu szavaiknak s most is csak azt hisszük, hogy a nehézség a dolog ujdonságában és szokatlan voltában, részben pedig a főntebb említett egyéb okokban rejlik s még most is erős a bizodalunk, hogy ez a nehézség nem fog tartós lenni, hanem csak átfutó és rövid tartamu, mint a reggeli eső.

Ebben való tántorithatlan hitünk buzdít arra, hogy még egyszer — utoljára fölkérjük mindazokat, kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, hogy ugy ezeket, valamint az új előfizetést is lehetőleg még e hó végéig, azonban mindenesetre a jövő hó elején beküldeni sziveskedjenek.

Tájékozásul minden egyes czimszalagra rávezettük az előfizetés lejártának idejét ugy, a mint azt nyilvántartási könyveink mutatják, s ha netalán valamelyik tisztelt olvasónknál az tévesen lenne bejegyezve, kérjük erre való szives felvilágosítását, hogy a tévedést helyreigazítsuk.

maga Jókai is, ki még mellettem is megtűrhető író számba megy, regényt irt ezen a czimen, hát már most kérdezem én, ha ő tudott ebből a semmiségből egy hosszú regényt faragni, miért ne tudnék én abból egy rövidke felolvasást tartani, mikor nekem még az az előnyöm is meg van, hogy a Jókai regényét többnyire a kemence sarkában száraz kortyok mellett ásítózva olvassák, az én felolvasásomat pedig a tisztelt közönség telt ibrikek mellett — bár gyakran átkozva atyámfát, a szegény tót, hogy kevés szuszt vett magába, mikor a literes flaskót fujta — tehát rózsás szemüvegen keresztül hallgatja.

Hogy mikép jutottam én ahoz, hogy ilyen czímet használjak a mai felolvasásomhoz, azt — a tisztelt közönség türelmét kikerve — itt röviden elmondom, a mint következik. Megjegyzem, hogy nem mese az, hanem olyan igazság, mint a hogy az a sör, a mit az előbb itt ittam, tiszta Dréher-féle kőbányai.

A kamasz éveken és az azokkal összekötött léhaságokon átesve, abba a korba jutottam, a mikor az

ember komolyan kezd gondolkodni s megfigyeléseket tesz.

Én a megfigyeléseket magamon kezdtem s midőn örvendezve kitapasztaltam, hogy izmaim keményebbek a diósgyőri aczélnál, gyomrom különb Maximinus római császárnál, ki pedig köztudomásulag 70 font hust evett meg egy ültébe, nagyon meg voltam magammal elégedve s azt mondtam magamban, hogy: kedves atyámfia, tökéletes egy férfi vagy! De hajh! örmöm nem tartott soká; egyszer véletlenül megtapogattam oldalbordáimat — nem volt nehéz dolog, mert nem voltam sokkal kövérebb, mint a szászsebesi halottszállító lovak, melyeket nem a gyász kedvéért, hanem azért takarnak le gyászlepellet, hogy a világ ne lássa az egyiptomi hét sovány esztendőbe való tartozandóságukat — s nagy rémületemre azt tapasztaltam, hogy egyik oldalomon egygyel több bordám van, mint a másikon.

Tyhü! az áldóját! itt nagy baj van! Hova lett az én hiányzó bordám? Tudtommal nem voltam a

Azok részére, kiknek az előfizetése már lejárt vagy a folyó hó végével le fog járni, utalványlapokat mellékelünk, hogy így az előfizetési díjak beküldését megkönnyítsük.

Ha valaki a „Röpirat“ előfizetési díját a lap előfizetési díjával költségkimelés szempontjából együttesen akarná beküldeni, kérjük ezt az utalványlap szelvényén följegyezni.

Abban a reményben, hogy ez a fölszólalásunk nem fogja eredményét mulni, nyugodtan tesszük le lapunk jövő sorsát tisztelt olvasóink kezeibe.

Az „Erdészeti Ujság“
szerkesztősége.

Mikor ültessünk?

E fölött a kérdés fölött az erdőgazdák hosszú tollharcot folytattak; az egyik párt a tavasz, a másik az őszt mellett szállt síkra, míg végre a hosszú harc a tavasz javára dőlt el, a mi igen természetes, mert a tavasz a növényvilág ébredésének korszaka. Igaz, hogy vannak esetek, midőn dacára a tavaszi ültetés minden elismert előnyeinek, mégis kénytelenek vagyunk az őszi ültetéshez folyamodni. Ilyen esetek közé tartozik az, midőn igen vízenyős területeket kell befásítani, melyek tavasszal már korán elöntetnek s megközelíthetetlenek, továbbá a havasalmi ormok vagy szakadék völgyek beültetésénél, mert ezek gyakori zord időjárásnak s a fagyoknak nem ritkán még május havában is ki vannak téve, vagy pedig igen nagy ter-

jedelmű ertési munkálatok esetében, midőn a munka drágaságával és munkás kéz hiányával kell megküzdenünk. — Ilyen esetekben, főleg pedig az utolsó esetben az őszi ültetésnek még az alsóbb régiókban is elsőbbséget kell adnunk, mert a pénzügyi érdekek minden munkánál mérvadók maradnak. Ezen kívül a korán lombozó fánemeket, melynek például a vörösfenyő, nyír, szintén czélszerű ősszel ültetni, ez azonban csak akkor szükséges, ha a kora tavaszi ültetés egyáltalán lehetetlen lenne; minden más esetben és minden más fánemeket a késői tölgy kivételével, sőt még ezt is tavasszal ültessük.

Az erdőgondnoksági ültetésnek tulajdonképeni ideje tehát a tavasz és ennek is főleg márczius hónapja volna, de az erdőgazda, kinek minden égalji körülményekkel számolnia kell, ehhez szigorúan nem ragaszkodhatik, mert az erdészeti növények tenyész régiója az égalji viszonyok és fekvés szerint nagyon hirtelen változó. Így sok függ attól, hogy a beültetendő terület melyik égtájnak, délnek, dél-nyugatnak, északnak, vagy észak-keletnek fekszik. Figyelemmel kell lenni arra is, hogy melyek az uralkodó szelek; a fagyos északi, vagy észak-keleti, vagy pedig az enyhébb déli és nedvesebb délnyugati szeleknek van-e az erdősitendő terület kitéve,

Az első esetben, midőn a késői fagyokra bizton számíthatunk, az ültetést el kell halasztanunk április hó végére, sőt egészen május közepére, míg a kedvező déli vagy dél-nyugati fekvésnél a korai szárazságtól tartva, a korai ültetésre törekednünk. Vannak olyan területek, melyek az uralkodó északi szél irányára bár merőleges irányban fekszenek, de az előttük álló magasabb hegy él védelme alatt esetleg a nyugati szeleknek nyitva álló völgyben oly kedvező fek-

Lőry bankházába letéteményezve, hogy ott sikkasztották volna el?

A dolog nagy szöveget ütött a fejembe s más okos embert a közelben nem ismervén, rohantam a paphoz. Számon kérni az én oldalbordámat. Jó helyre mentem, ez rögtön megmagyarázta nekem a dolgot alaposan. Azt mondta, hogy a hiányzó bordámból a teremő asszonyt csinált s onnan van a hiány.

No szépen vagyunk vele! Most az én pompás oldalbordám valahol a sétatéren krinolinban sétál és tudja Isten, micsoda mihaszna filiszter ölelgeti. Nem oda Buda, uram Istenem! ha elvetted a bordámat, add is azt vissza, de előbb hadd bizonyosodjam meg; hogy az asszony igazán a férfi oldalbordájából van-e csinálva? Az első asszonynépet, a melyiket a sors utamba vetett, mindjárt megkérdeztem a dolog fölől, hogy nem-e tévedek?

— Nem téved uram, — szól a hölgy — mert mi csakugyan a férfi csontjából vagyunk alkotva; egy jó csont volt a férfiban, az Isten abból is asszonyt

csinált, azóta a férfiak nem érnek egy fabatkát sem!

— Köszönöm szépen — gondoltam, de nem mondtam s az utóbbi gonosz megjegyzésre nem sokat adtam, mert úgy látszott nekem, hogy a megkérdezett tisztességes matróna a seprőkereskedőknek a legjobb kuncsaftja.

No hát ha úgy van, keressük meg az én oldalbordámat; az Isten, a ki kivette, majd csak visszavezérel, ha nem is oldalamba, legalább melléje.

A legközelebbi napon a „Szászsebesi Magyar Hazafiak“ című napi lapba a következő apróhirdetést tettem közzé:

„Egy éltevirágában álló derék, erőteljes férfi (azt mondják, hogy szellemes is) keresi az ő oldalbordáját; kellékek: hogy az oldalborda szépen fejlett, háziasan nevelt legyen s legyen neki mit a tejbe is aprítani. — Ismeretség és kölcsönös megtetszés után összeboronálás a papnál. Szíves ajánlatok „Oldalborda“ czímen a helybeli postára küldendők.“

A hirdetmény eredménye minden várakozásomat

vésűek, hogy a korai ültetést minden aggodalom kizárásával megtűrik, míg egy alantabb fekvő, — de ilyen kedvező fekvéssel nem bíró területen az elhatalasztandó.

Fő tekintetünk mindig az uralkodó száraz vagy fagyos szelekre legyen irányítva s arra kell törekednünk, hogy ezeket a csemeték — még mielőtt tartósan veszedelmes hatásuk mutatkoznék — már megfogamzva kellő erőben állhassák ki, mert az ültetés sikertelensége többnyire az illető szeleknek hervasztó műve.

Fenyő ültetésnél, magas hegységi véderdők telepítésénél gyakran előfordul az az eset, hogy a beerdősítendő területet márcziusban a magas hó miatt még megközelíteni sem lehet, holott a kiültetendő fenyő csemeték a csemetekertben már hajtásnak indultak; midőn ennek következtében azt vélnők, hogy az ültetéseik már elkéstünk, a gyakorlati erdész még ekkor sem jut zavarba s nem esik kétségbe, mert okkal-móddal lehet a csemeték, kivált pedig a tűlevelűeket nemcsak májusban, de még júniusban is kiültetni.

Ha a csemetekert a beerdősítendő területtől nagyobb távolságra, járatlan utak mentén fekszik, akkor főtőrekvésünket arra kell irányítani, hogy a csemeték általvetőkbe, vagy házi kosarakba gumóstól, vagy ha ez meg nem történhetné, vagy nagyon költségesnek látszanék, legalább a finom, vékonyabb gyökerekre tapadt földestől együtt gondosan, nedves moha közé csomagoltassanak és lovon vagy háton így elrakva szállíttassanak; ha pedig a szállításnak a járhatlan utak miatt huzamosabb ideig kell tartani, akkor utközben a csemeték vízbe mártás, vagy megöntözés által fölfrissítendő és szellőztetendő. Az ilyen mó-

don a helyszínére szállított csemeték a helyszínén azonnal a már előre marhatrágya és agyagból elkészített péppel kitöltött gödörbe berakandók. Ugy a szállításnál, mint minden további műveletnél ügyelnünk kell, hogy a rügyek, illetőleg a hajtások a letördeléstől óva legyenek. Az ilyen módon szállított s borus időben, vagy éppen néhány napig tartó esőzésben kiültetett fenyő csemeték bizonyosan meg fognak fogamzani.

Magánál az ültetésnél a legfőbb szabály az, hogy a csemetét mélyebben ültetni, mint a csemetekertben, vagy esetleg a vadonban állott, soha sem szabad; a gyökfőn igen feltűnően látható az a hátargyűrű, mely a zöld kéreg és a gyökfa barnás színe között van, a mely gyűrűig ugyanis a csemete földdel befödendő.

Lehet ugyan, sőt számítva az ülepedésre, kell is a földet a gyökfő körül kereken egy kissé magasabbra hagyni, de a gyökfő közelében a föld vagy kézzel, vagy más egyéb eszközzel egészen az említett gyűrűig lenyomandó, Ellenkező esetben a még gyöngye zöld kéreg a nedvesség, rothadás és gombák által való megtámadásnak van kitéve és a csemete könnyen tönkremegy.

A gyökereknek az ültetésnél lehetőleg a természetes állást adjuk; az alkalmatlan kiálló oldalgyökök, valamint a hosszú vezérgyökök éles késsel vagy kerti ollóval gondosan lemetszendők, úgy, hogy a metszési lap lefelé álljon, soha repedezett ne legyen; különösen vastagabb gyökereknél az ugynevezett fan gyökök mindenek fölött kiemelendők. A gyökök között esetleg fönmaradó üregek a penészgombának valóságos tenyész tanyái, miért is azok gondos betöltésére kiváló gondot kell fordítanunk oly

felülmulta. Ha a posta összes személyzete egy éven át egyebet sem evett volna, mint csupa karmonádlit, annyi bordacsont nem gyűlt volna föl udvarán, mint a mennyi „Oldalborda“ jelzéssel ellátott levelet kapott rövid egy hét alatt.

Nem bontottam fel egyenkint; türtőztettem kíváncsiságomat, míg az egész halom összegyűlt. Nehéz is lett volna itt a választás, mert istenemre mondom, hogy Goitein Soma pártüzlétében, vagy Lessner áruházában nincs olyan nagy választék csipkékben és hálófőkötőben, mint a milyen nekem volt illatos levélkékben.

Elhatároztam, hogy a választást a sorsra bízom, s miután a velem egy házban lakó német barátom czilinderét kikértem — az én pörge kalapomba nem fért volna a levelek sokadalma, czilindert pedig ismert hazafiságomnál fogva soha sem viseltem — bele raktam az egész gyűjteményt s hunyott szemmel és jó megkavarás után taláломra kihúztam egyet.

A boríték kecsgetető volt: egy csokolódzó ga-

lambpár volt rajta. Mohón bontottam föl s szemeim csakugy nyelték a tartalmát, mely a következő volt:

„Tisztelt Oldalborda uram!

Olvastam hirdetését s a kivetett horgon fönnakadtam (ebannya lelkét, de szépen ir!) szép is vagyok, jó is vagyok; tejem ugyan nincs, de beleapritani való van egy kevés (gyere csak babám az apritani valóval, a tejről majd csak gondoskodunk, ha összekerültünk); ha közelebből meg akar ismerni (hogyne babám, még pedig nagyon közelről!) úgy legyen a jövő vasárnapon, délután 3 órakor a Vörös-hegyen. Ismertető jel tea rózsza a hajamban balról (no, hogy szép hosszú hajad van, tea rózsam, azt szívesen elhiszem, már csak azért is, hogy ebben a kánikulai hőségben a Vöröshegyre citálsz; hosszú haj, rövid ész.)

A templomjáró anyóka nem várta olyan nehezen a vasárnapot, mint én. Az egész délelőtt azzal telt el, hogy a tükörbe kandikáltam. Hála Istennek, bátran tehettem, pedig kicsiny koromban hányszor kérdezte

módon, hogy az elhelyezett csemetét a beföldelés alkalmával bal kezünkkel többször föl és alá mozgatjuk, hogy így a porhanyó föld a gyökerek közeit jól kitölthesse. Igaz, hogy ezek mind természetes dolgok és sokan talán fölöslegesnek is tartják elmondásukat, a „vén praktikus“ erre csak azt mondja, hogy maga a nagy természet is az élő egyszerűség és mégis ki tudná azt eléggé hüen utánozni?

Vén praktikus

LEVELEZÉS.

Mocsolyás, 1898. márczius 16.

Tekintetes szerkesztő úr!

A jó sors megengedte azt, a mit már remélni sem mertem, hogy tollat vegyek kezembe s leírjam a velem megtörtént szomorú esetet, melyről ugyan röviden kedves lapunk már megemlékezett, midőn annak hírét a fővárosi lapokból átvette, csak éppen a név volt helytelenül kitéve. Hogy lapunk tisztelt olvasói egészen tisztába legyenek a dologgal, leírom az esetet, úgy, a hogy az megtörtént.

Védkerületem határos Kisgyőr községgel, melynek lakosai ősidők óta mint híres fatolvajok ismertek, pedig nem azért, mintha a falopásra kényszerítve volnának, mert nálunk a kincstárnál annyi ölfa és szőlőkaró termelés van, hogy ezzel más kilencz község becsületes munkásnépe tisztességes uton megkeresi kenyerét, azoknak azonban a falopás már vérükben van.

Mult hó 14-én kimentem éjjeli őrködésre s ekkor rajta kaptam négy embert, a kik kőrifából kifaragott keréktalpat vittek, midőn azonban eléjük ugorva meg-

állásra hívtam föl, a terhüket eldobva futásnak eredtek s szerencsésen elmenekültek, a nélkül, hogy valamelyiket fölismerhettem volna. Másnap reggel egy kocsi fogadtam s a talpfát lakásomra szállítottam és nyomban megindultam a tettesek kikutatására. A velem határos szomszéd védkerületben 10 darab kőrifát vágta le. Egész héten át őrködtem, hogy a tetteseket elcsiphessem, de azok nem mutatkoztak.

Mult hó 19-én délután ismét elindultam éjjeli őrködésre s előérzetem volt, hogy az éjjel sikerülni fog a fogás, de rám nézve a dolog nagyon balul ütött ki Midőn ugyanis ahoz az erdőrészhöz értem, hol a kár elkövetve lett, mintha csak tudták volna, hogy el fogok jönni, már ők heten fegyverekkel ellátva várakoztak rám. Egyikük, Vitarius Kis Károly ki jött a közlekedési útra széjjel nézni éppen akkor, midőn én oda értem. Egy perczig farkasszemet néztünk egymással, de midőn rákiáltottam. „mi lesz Károly?“ visszafordult és szaladni kezdett, mire én újból rákiáltottam és lelövésével fenyegettem. Erre ő visszaszólt, hogy mindjárt megáll; mikor utána néztem, láttam, hogy körülötte több ember bujkál s hogy felismerhessem őket, feléjük mentem, ekkor azonban lövés dördült el felém, mire én nyomban szinte kétszer oda löttem; ekkor más oldalról jött egy lövés, a mely bal szemem alatt talált. Erre én háttal fordultam feléjük s féltérdre ereszkedve töltöttem fegyveremet, miközben több lövés jött hátamba, de ezek annyira gyengék voltak, hogy a kabátomon nem hatoltak át. Mikor a lövések megszűntek, visszafordultam, de támadóim ekkor már eltűntek.

Haza menve rögtön jelentést tettem az erdőgondnokságnál, mely azonnal kocsi rendelve, a legközelebbi orvoshoz vitetett, hogy a belém furódott go-

jó anyám, hogy „kis fiam, akarsz-e majmot látni?“ s mikor azt feleltem, hogy igen, a tükröt oda tartotta a szemem elé.

Az ebéd izlett ugyan, de mert Kovács Laczi barátom sokszor mondta, hogy nem jó sokat enni, ha az ember a Vöröshegyet akarja megmászni, türtőztettem magamat s csak annyit ettem, mint egy felsőbb leányiskolai kisasszony szokott — mások előtt (könnyű neki, mert azután a konyhában marék számra tölti magába a töpörtöt.)

Soha erdélyi kárpátgyeleti tag nem haladt olyan ruganyos lépéssel a bisztrai havasokra, mint a hogy én vonultam a találka helyére.

Az aranyos már ott volt; az ismertető jelre nem is volt nagy szüksége szegénykének, mert tudvalevő dolog, hogy a szászsebesi hölgyek inkább mennek a város végén szépen megfogamzott millenniumi fasorba sétálni, mintsem a Vöröshegyre.

A kölcsönös bemutatkozásokon csakhamar tustestünk s úgy vettem észre, hogy az angyalom éppen olyan

szívesen legelteti parázs szemeit az én daliás alakom, mint én az enyémet az ő formás, telt idomain. Hoszasan sétálva fel-alá, szóttuk a jövő rózsás terveit s végre fáradtan pihentünk le egy mohos sziklára. Csakhamar szó szót, vallomás vallomást követett.

Ekkor szép eszme villant meg agyamban. Itt, az Isten szabad ege alatt, a nagy természet fényes templomában akarok hűséget esküdni az én kedvesemnek.

Ő sem maradt adós. Kis kacsóját szívére téve, égre irányított szemekkel rebegte:

„Esküszöm, hogy hozzád való hűségem olyan megingathatlan lesz, mint a szikla, a melyen ülünk!“

... E perczben megmozdult alattunk a föld s bensejében tompa moraj zugott végig. A százados sziklák meginogtak s repedeztek, mi pedig rémülve futottunk a földrengés rémséges színhelyéről.

A városhoz érve elváltunk s én siettem lakásomra, hol nyomban a következő hirdetést irtam a lapba: „Keresek egy nőt, kinek hűsége állandóbb a vöröshegy szikláinál.“

lyót távolítsa el, ez azonban nem sikerült. — Mult hó 20-án a miskolci kórházba mentem, de a golyót ott sem tudták kivenni. Nagy fájdalmakat kellett kiállanom, míg végre f. hó 24-én hazabocsátottak, de még mindig orvosi gyógykezelés alatt állok s a golyó — mely 4 ctméternyire furódott a csontba — még most is bent van.

A tetteseket f. hó 20-án fogták el az emódi csendőrök, neveik a következők: Vitarius Kis Károly, Vitarius Kis János, Gergely István, Csató János, Marsalkó József (községi elnök), Kis Károly és Máté Lajos; most valamennyien vizsgálati fogságban vannak.

Tisztelettel maradtam igaz hive

Erdélyi György,
m. kir. erdőőr.

Az ulicsi rengetegből.

Felvidékünknek egyik híres Nimródja írja a Z.-nek, Ulics községből, a Fischer lovag idejéből nálunk is eléggé ismert vadászterületről a következő vadász-élményét:

Márczius 6-ika lévén, nálunk is jelezte a tavasz közeledését a szép verőfényes nap. A hó csak úgy pattogott vesztében, a hóviz pedig csak úgy ömlött alá a patakokban. Nekem a szomszéd községben lévén halaszthatatlan hivatalos dolgom, fejtörésembe került, hogyan is jussak el oda, mert az erős olvadás miatt a kocsin való menetelre gondolni se lehetett, de különben is a hó egy méter magas, árnyékosabb helyeken még magasabb is. Tehát mit tehettem mást, magamhoz vettem egy parasztleányt, kezembe régi vadász-

Hirdetményem heteken keresztül jelent meg a lapban s én ma is várom a jelentkező asszonyokat, kiknek hűsége a kíváncsúnak megfelelne. Várom, várom, de hiába várom.

Minden reményvesztett nap utád busan hajtom fejemet párnáimra s mielőtt a jótékony álom leszálana pilláimra, mindannyiszor felsóhajtok:

„Az asszony ingatag!”

ADOMÁK.

A magyar meg a német.

A magyar ember meg a német ember összeházasznak és megegyeznek abban, hogy mulatságból találós kérdéseket intéznek egymáshoz.

A német kezdi a előbb:

- Mennyire van a ményország?
- Sóhajtasnyira, felel a magyar.
- Milyen mély a tenger?
- Kőhajításnyi.
- Helyes, most te következel.

A magyar egy kicsit gondolkodott aztán kérdi:

- Hogy hívják az én komámat Tápió-Bicskén?

botomat, egy gyalog ösvényen az erdön keresztül utnak indultunk gyalogszerrel.

Utazásunk meglehetősen ment, az ösvényen jég volt, tehát nem süppedtünk s hogy az ut rövidebb legyen, vagyis, hogy az idő hamarabb mulljék, legényemmel vadász-kalandokról beszélgettem. Sok szép visszaemlékezés jutott eszembe, mert fiatalabb koromban, mint vadász, nem egy felejthetetlen vadász-élménynek lettem részese ezekben a rengetegeken. Ez alatt az erdőbe értünk. Alig haladtunk benne jó puskalövésnyire: egyszerre csak valami nesz, majd nyiváshoz és ordításhoz hasonló hangok ütötték meg fületem. Legényemhez fordultam s kérdeztem tőle: hallja-e kend ezt a különös zajt? Ő fejcsóválással „nem”-et intett, mert tény az, hogy az itt lakó nép majd mind nagyott hall, mivel egész télen át a forró suton alszik a család apraja-nagyja, s e rossz szokás eltompítja halló érzékeiket. Rövid idő múlva, mikor a zaj egyre nagyobbodott, már ő rántott egyet rajtam s mutatatta az irányt, hogy ott történik valami. Erre nagyon is felébredt bennem a régi vadász-szenvedély, sietve kezdém törölni szemeimet, és a zaj felé húzódva rettenetesen figyelek s önkénytelenül a vadászbutom után nyultam, azt híven zavaromban, hogy „szükség esetében s ha az Isten is úgy akarja, elsül még a bot is”. Nagyobb biztosság okáért oda szóltam a legénynek, hogy fusson haza sebesen a fegyver után, mire ez elvetette magát, s mintha csak kilőtték volna, egy szempillantás alatt eltűnt. A zaj egyre közeledett s alig pár perc múlva, vagy 50 lépésnyire, magam előtt lattam, hogy egy fene nagy vadkan egy még nagyobb, de téli álmából mostanában ébredett maczkóval tusakodik. Mittevő legyenek? A fára fölkapaszkodni: az teljes lehetetlen, hiszen a fagytól tükrösima mindenik fatörzs. Helyzetem pillanatról-pillanatra borzasztóbb lett. Az egymással viaskodó vadak mindjobban közeledtek felém. A vadkannak az orra, melyből már kettőt is láttam, egészen le van karmolva. A medve szügyén a vadkan agyara tátongó sebeket hasított s mindkettő véres tajtékzó szájjal húzódott egyenesen felém. Szent Isten! Mi lesz most velem? A fához annyira odalapultam már, hogy az egész testem zsidbadni kezdett tőle, a lélekzetem pedig már-már elállt. A fenevadak mindig csak felém és felém húzódnak. Eddig még nem vettem észre. Ha észrevesznek, biztosan én leszek a közös préda. Csak kidőlné már valamelyikük, mert hogy életre-halálra viaskodnak, az kétségtelen. A medvének a perczei, mivel hogy téli álmából csak mostanában bujhatott elő, már meg voltak számlálva; ámde, előnye volt az, hogy széles talpát a hó felül tartotta, míg ellenben a vadkan süppedt egész az aljáig s így a medve jobban tudta pacskolni a vadkant. A kan azonban, ahol csak tehetette, fehér fegyverét erősen használta s egy kínálkozó alkalommal, alig 8—10 lépésnyire tőlem úgy vágta vele oldalba a medvét, hogy az — ezer szerencse — nem felém,

de tölem vagy 15 lépésnyire egy fa mögé huzta meg magát.

A kan nem hagyta abban, hanem tovább üzte a medvét s azzal kijutottak egy tisztásra. — Ott azután, mert a hó egészen laza volt, a kan a nagy hóban végkép kimerült s mivel ő volt a győztes, abban hagyta a viaskodást. — Magamat már-már a halál torkában érezve, ott állottam a fatörzs mellett vagy egy órahosszat, szinte megmeredve, mikor legényem jelt adott, hogy közeledik. Amint megjött a legényem, nagy lélekzetet vettem. Akkor ütött ki rajtam a veriték, mikor a legényemtől átvettem a fegyvert — de töltést nem hozott hozzá. . . . Megnyugodtam. Eszembe jutott az a bizonyos „vadász ur“, a ki pár év előtt e tájon „medve-szemet“ nézett, de abból az elvből indulva ki, hogy „leben und leben lassen“ nem lött. Tovább balagtunk hát — hazafelé.

Különfélék.

A mármarososi erdőpanama, Aunak a felháborító mármarososi visszaélésnek, melyre a megyei alispán és főszolgabíró öngyilkossága után terelődött a figyelem, a részletei még mindig foglalkoztatják a mármaros-szigeti törvényszéket, melynek börtönében Riskó Béla szolgabíró, Reviczky Károly körjegyző és Fixlén Jakab kecskesedő várják a vizsgálat befejezését. A törvényszék részéről Szép Géza bíró vezeti a vizsgálatot. Eddig kiderítette, hogy Ripinye-Majdánka erdősegeiből a községi képviselőtestület tudtával évenként ötezer fát vágta ki. Ezt a visszaélést már éveken át folytatták, mikor pedig hire terjedett, hogy a községi erdők állami kezelésbe jutnak, a majdánkai bünszövetkezet elhatározta, hogy az összes fákat kivágatja. A határozat visszavetést keltett a falu népénél, mely nem akarta eltérni megkárósítását. Az elégtelenség tetőponton volt, mikor Marsó Lőrincz csendőrszázados a csendőrőrs megvizsgálásra Majdánkára érkezett. A nép, mely nem bizott már a megye embereiben, a csendőrszázadoshoz forult panaszával, Marsó jegyzőkönyvbe vette a szegény parasztok vallomásait s az ő személyes közbenjárására indították meg a vizsgálatot. — Hogy az erdőpusztítás mennyire kárára volt a népnek, mutatja az is, hogy egészen tönkre ment s most Majdánkán naponként ismétlődnek a licitációk.

Az asszony büne. A minap Lugoson egy 19 esztendőss asszony a kocsisával megölette az urát, Erdmann János földbérlet. A gyilkosságért százötven forint vérdíjat adott a szolgának. A megindított vizsgálat hajmeresztő részleteket derített ki. Bach József kocsis, miután előleg képpen 100 frtot kapott, élesre fent szekerezével rárohant a pamlagon délutáni álmát alvó gazdájára, kinek koponyáját egyetlen borzasztó vágással ketté hasította, majd még több súlyos sebet ejtett a földre zuhant élettelen testen. A szép fiatal asszony hidegvérrel végignézte a mészárlást és segédkezett a kocsisnak, hogy a tetemet elrejtse. Éjjel azután kocsin kivitték a halottat a Temes partjára, a hol az arramenők ráakadtak. A csendőrséget a véres kocsi s egy véres ponyva vezették nyomra, de az asszony csak akkor vallott, mikor a kocsis töredelmes beismerését elmondták neki. Azt felelte, hogy férjének bántalmazásai vitték rá a gyilkosságra.

Vigyázzunk a czimre! Több helyről érkezett hozzánk kérdés, hogy a kincstári hivatalok miért nem teljesítik az egyenruha megrendelést a Blum Sándor és társa czégnél? Nem lévén elegendő időnk ezekre a kérdésekre külön-külön felelni, itt figyelmeztetjük az érdeklődőket, hogy ezzel a czéggel szemben a magas minisztérium még nem hatalmazta föl a hivatalokat arra, hogy a megrendelt czikkek árát mint előleget kifizessék, az a czég, mely ebben a kedvezményben részesül, **Blum és társa czég Budapest, IV. ker., sütő utca 2 sz.** Ezt a czéget személyesen van szerencsénk ismerni s így biztosíthatunk mindenkit, a ki hozzá fordul, hogy a kiszolgálással teljesen meg lesz elégedve.

Leégett erdő. Esztergomból jelentik, hogy az esztergom-szent-györgymezői közbirtokosság erdejét meggyújtották. A tűz gyorsan terjedt s óriási kárt okozott. A bűn elkövetésével a primási uradalom egyik pásztorát gyanúsítják, de komolyabb gyanúkok ellene nincsenek.

Meggyilkolt szerb papné. Versecről írják: A temesmegyei Podporány községben a minap meggyilkolták a szerb pap feleségét. A pap aznap kurátorával Temesvárra utazott. Felesége ki is kísérte az urát a vasúthoz és visszatért lakására. Midőn a kocsis visszaérkezett, a paplakot zárva találta; zörgetett, de nem tudott bejutni. Felnyitották a lakást, de a papnét nem találták sehol, míg nagy sokára az ölben megtalálták holtan, fején és testén óriási sebekkel és vágásokkal. A csendőrség megindította a vizsgálatot és kiderült hogy a ház mindenese, egy vojvodinczi illetőségű román suhancz eltűnt. A gyilkosságot valószínűleg ő követte el. Az ügyész és vizsgálóbíró kiutaztak a tett színhelyére.

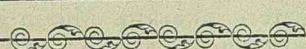
Négy nap négy éjjel. Csak a régi krónikákban olvasunk olyan nászszakomáról, mint a milyennek hírét most a Bácskából, Hódságh községből küldik. — A vendégek rálicitáltak a nőtára, mely azt mondja, hogy: „Nem aludtam három éjjel, három nap“, mert ők négy éjjel, négy nap nem aludtak. Weber György jó módú fia és leánya léptek házasságra. Gepler Pál ugyanottani gazda fiával, illetve leányával. Az esketés után az egész násznép hazavonult és négy nap, négy éjjel lakozott nagy vigassággal az örömapa házában. Megettek: 60 tyukot, 10 borjut, 15 malacot, 5 ludat, 32 kiló marhahúst, 900 darab levesbe való gombócot, körülbelül 200 tepai turósrétest, 45 kiló vaját, 1560 tojást, 60 liter tejfelt, ugyanannyi kilogram turót. Ital is volt bőven: 700 liter bort, 5 hordó sört és 460 üveg szódavizet ittak meg. A vendégek számára, a kik — a pipázókat leszámítva — 3500 darab szivart és cigarettát szivtak el, 5 kilogram kávéból főztek feketét. Ehez, meg a főzéshez mindössze-vissza egy métermázsza cukor fogyott el.

Szerkesztői üzenetek.

Többször keltünk. Az előfizetések lejártát mai lapunk czimzalagján láthatják, miből az is kitűnik, hogy utóbbi küldeményük beérkezett-e?

H. J. urnak Iván. Kérjük jövő számunkig türelemmel lenni, addig az itteni póstán utána nézünk a dolognak.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

BLUM és TÁRSA

Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállítói
A földmívelés m. kir. Ministerium szállítói.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.